ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความเป็นชายขอบและการสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนพลัดถิ่น: กรณีศึกษาชาวดาระฮั้งในอำเภอเชียงดาว

ชื่อผู้เขียน

นางสาววาสนา ละอองปลิว

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนซ์

ศาสตราจารย์ คร. ยศ สันตสมบัติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. จามะรี เชียงทอง อาจารย์ คร. อานันท์ กาญจนพันธุ์ ประธานกรรมการ

กรรมการ กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นความพยายามทำความเข้าใจกระบวนการกลายเป็นคนชายขอบ และกระบวนการตอบโต้ ต่อรองต่อภาวะชายขอบของชุมชนคาระอั้งพลัดถิ่นแห่งหนึ่งในพื้นที่ อำเภอเชียงคาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำแนวคิดเรื่อง ความเป็นชายขอบมาใช้เป็นกรอบ ในการทำความเข้าใจสภาวะการถูกกีดกันที่ชุมชนคาระอั้งพลัดถิ่นเผชิญในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ระหว่างกลุ่มอำนาจต่าง ๆ และนำแนวคิดเรื่องการสร้างพื้นที่ทางสังคมมาใช้ในการทำความเข้าใจ กระบวนการตอบโต้ ต่อรองต่อภาวะชายขอบที่ชาวคาระอั้งเผชิญ

การศึกษานี้พบว่า ความเป็นชายขอบของชาวดาระอั้งถูกสร้างขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ เชิงอำนาจที่เหลื่อมล้ำระหว่างชาวดาระอั้งกับกลุ่มอำนาจที่หลากหลายซึ่งประกอบด้วยรัฐ กลุ่ม ชาติพันธุ์อื่น และระบบทุน ซึ่งได้สร้างภาวะชายขอบต่อชาวดาระอั้งผ่านกระบวนการสร้างความ เป็นอื่นต่อชาวดาระอั้ง โดยการนิยามอัตลักษณ์ ความเป็นดาระอั้งที่ตายตัวในฐานะ "ชาวเขาทำลายป่า" "ชาวเขาต่างด้าว" "ไม่ใช่คนไทย" "คนงมงาย" "หมู่บ้านชาวเขาด้อยพัฒนา" โดยกระบวนการสร้าง ความเป็นอื่นต่อชาวดาระอั้งนี้เป็นกระบวนการที่มีความลักลั่นในตัวเอง กล่าวคือ ในด้านหนึ่ง ชาวดาระอั้งถูกกิดกันออกจากการมีส่วนร่วมในพื้นที่ของกลุ่มอำนาจผ่านการสร้างความเป็นอื่นต่อ ชาวดาระอั้ง แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มอำนาจเหล่านี้กี่ผนวกชุมชนดาระอั้งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของ

ระบบทุนผ่านการผลิตเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยวซึ่งแสวงหาประโยชน์จากความเป็นอื่น ของชาวดาระอั้ง

การศึกษานี้พบว่า การเผชิญกับภาวะชายขอบของชาวดาระอั้งเกิดขึ้นภายใต้ภาวะ ของการถูกทำให้เป็นผู้ด้อยอำนาจในลำดับชั้นของความสัมพันธ์เชิงอำนาจในพื้นที่ ภาวะด้อย อำนาจนี้เกิดขึ้นในบริบทของการเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาหลังกลุ่มชาติพันธุ์อื่น การเป็นคนพลัดถิ่นที่ ไร้ความเชื่อมโยงทางสังคม เศรษฐกิจกับกลุ่มอำนาจอื่นทำให้ถูกจัดวางไว้ในพื้นที่ของความเป็นอื่น มากกว่าคนชายขอบอื่นและตกอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ต่ำสุดของปีรามิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจใน พื้นที่ ชาวดาระอั้งพลัดถิ่นจึงอยู่ในฐานะ "คนชายขอบของชายขอบ" ซึ่งถูกทำให้กลายเป็นผู้ไร้พื้นที่ ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ภายใต้สถานการณ์ของการถูกทำให้ไร้พื้นที่ ชาวดาระอั้งก็ไม่ได้จำนนต่อภาวะดังกล่าว อย่างเฉื่อยชา แต่ได้ทำการต่อรองเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมของตน แต่สถานภาพที่เปราะบางทำให้ กระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของชาวดาระอั้งไม่ได้ปรากฏผ่านการต่อต้าน การเผชิญหน้ากับ อำนาจโดยตรง แต่พื้นที่ทางสังคมถูกสร้างขึ้นผ่านการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวดาระอั้งต่อกลุ่ม อำนาจต่าง ๆ เป็นการปฏิเสธอัตลักษณ์ที่ถูกนิยามอย่างตายตัวจากกลุ่มอำนาจที่แวดล้อม อัตลักษณ์ ของชาวดาระอั้งได้ถูกผลิตซ้ำ สร้างใหม่อย่างเลื่อนใหลเปลี่ยนแปลงตามความสัมพันธ์ระหว่าง ชาวดาระอั้งกับกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ซึ่งต่างช่วงชิงการนิยามอัตลักษณ์ต่อชาวดาระอั้ง และแม้แต่ ในกลุ่มชาวดาระอั้งเองก็มีการนิยามอัตลักษณ์อย่างหลากหลายเป็นพลวัตภายใต้เงื่อนใจทางสังคม ที่กนแต่ละกลุ่มเผชิญ ความเลื่อนใหลของอัตลักษณ์ทำให้ชาวดาระอั้งสามารถดำรงอยู่ได้ในภาวะ ชายขอบที่ตนเองเผชิญ พื้นที่ทางสังคมและอัตลักษณ์ของชาวดาระอั้งจึงไม่ได้มีลักษณะเป็นหนึ่ง เดียวที่หยุดนิ่ง แต่มีความซับซ้อน หลากหลายและเป็นพลวัต ซึ่งสามารถถูกต่อรอง ช่วงชิงและปรับ เปลี่ยนไปตามเงื่อนใจของความสัมพันธ์ที่หลากหลาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Marginality and Social Space Construction of Displaced

People: A Case Study of Dara-ang in Chiang Dao District

Author Miss Wasana La- omgplew

MA. Social Development

Examining Committee Professor Dr. Yos Santasombat Chairman
Assistant Prof. Dr. Jamaree Chiengthong Member
Lecturer Dr. Anan Ganjanapan Member

Abstract

This thesis is an attempt to understand the processes of marginalization and negotiation of a displaced Dara-ang community in Chiang Dao district, Chiang Mai province. The study applies firstly a concept of marginality to examine the condition of exclusion in a context of power relations between Dara- ang people and other agents. Secondly, a concept of place- making is used as conceptual framework to understand the process of negotiation amidst marginalized situations Dara- ang people have encountered.

The study finds that the marginalization of Dara- ang people has been constructed under a wide gap of power relation between the Dara- ang and other social groups, comprising of the state, other ethnic groups and the capitalist system. Within this context, the Dara- ang are constructed as "the Other", their identities being defined as "hill tribe people who destroy forest", "alien hill tribes", "none Thai", "foolish people," and "undeveloped hill tribe village". However such marginalized construction process has contradiction within itself, i.e. Dara- ang people are excluded from participating in social space. Meanwhile, they are included into the capitalist system through cash crop production and tourism, which seek for benefit from "the Otherness" of Dara-ang people.

The study also reveals that the Dara- ang people have become marginalized and powerless within the hierarchy of power relation. The powerless stems firstly since the Dara- ang are late comers to the area; they are displaced people with no socio-economic ties with other social groups. Therefore, they have been placed in the space of "Otherness" farther than other marginalized groups. In addition, they are pushed to be at the lowest position on the hierarchy of power relation. In other words, the displaced Dara- ang people find themselves in the position of "marginal of all marginal people" who lack all kinds of space; economic, social and cultural.

However, the Dara- ang themselves never passively surrender to the conditions. The fragile and unstable status has not allowed Dara- ang people to construct their social space in a manner of strong resistance to the power agents, but the social spaces are constructed through rejection to fixed identities defined by various power groups and the attempt to define their own identities. These identities are reproduced and constructed dynamically under relations between Dara- ang people and other power groups that have been contesting to define Dara-ang's identities. Even Dara-ang themselves, under different social conditions each group face, has defined their own identities variously and dynamically. These fluid identities are strategies of survival in marginalized situations, which Dara- ang people have encountered. Therefore, Dara- ang social spaces and identities are not unique and static, but complicated, diverse and dynamic; they could be negotiated, contested and shifted according to various conditions of power relation.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved